גמ' [א]תנא בר"א בנזירות מועטת [א]אבל בנזירות בת שנה אוכל בקדשים לאחר שתי שנים ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ארבע שנים ותני עלה [ב]ומגלח ארבע תגלחיות [ב]תגלחת ראשונה מביא צפורים וחטאת העוף ועולת בהמה שניה מביא חטאת העוף ועולת בהמה שלישית מביא חטאת העוף ועולת בהמה רביעית מביא קרבן טהרה: אמרת תגלחת ראשון מביא וכו' ממה נפשך שפיר קמייתי דאי ודאי מצורע הוא ולאו טמא הוא ציפורין חובתו °וחטאת העוף ספק אזלא לקבורה ועולה הויא נדבה ולגלחו [ה]תוך שבעה אי אפשר דדילמא לאו מוחלט הוא ורחמנא אמר [1]תער לא יעבור על ראשו עד מלאת ואי לאו מצורע ודאי הוי והוא טמא חטאת העוף חובתו וציפורין אבראי קא מתעברין ולא הוי חולין בעזרה ועולת בהמה הויא נדבה ואי לאו מצורע הוא ולאו טמא הוא ציפורין אבראי קא מתעברין חטאת העוף לקבורה עולת בהמה הויא חובתו והא בעי אשם רבי שמעון היא [ג]דאמר מייתי ומתני תגלחת שניה ושלישית ציפורין לא צריך דהא עביד מאי איכא דילמא ודאי מוחלט הוא חדא לספק ספרו וחדא לספק טומאתו תגלחת רביעית מביא קרבן טהרה ומתני ואי

גמ' ותני עלה ומגלח ארבע תגלחיות. בנזירות מועטת משלשים לשלשים ובנזירות מרובה משנה לשנה: **תגלחת ראשונה מביא צפורין.** דהיינו ציפרי מצורע שכתוב בהן ולקח למטהר שתי צפרים חיות טהורות[ד]: **וחטאת העוף.** דקרבן טומאה דנזיר: **עולת בהמה.** דקרבן טהרה דנזירות: **ממה נפשך אי ודאי מצורע הוא ולא טמא.** במת הילכך הא דקא מייתי ציפורים זו היא חובתו וחטאת העוף דקרבן טומאה [א]בנזיר הוי ספק ואזלא לקבורה משום דדילמא לאו טמא מת הוא ולא חזיא להקרבה ועולה דקמייתי קרבן נדבה דילמא מצורע הוא ועדיין אינו ראוי לתגלחת טהרה דנזירות: **ולגלחו [ה]בתוך שבעה.** כמשפט של מוחלט שסופר שבעה ואח"כ מגלח: **אי אפשר דדילמא לאו מוחלט.** ולאו טמא הוא והוי נזיר טהור ורחמנא אמר תער לא יעבור על ראשו: [ב]**ואי לאו מצורע ודאי הוא ולאו טמא מת הוא.** אלא נזיר טהור לציפורין דקמייתי לא חיישינן דאבראי קא מיתעבדי ואי משום חטאת העוף הא קאזלא לקבורה ועולת בהמה דקמייתי הויא חובתו: **והא קבעי איתויי אשם.** מצורע בתגלחת שניה ואשם במצורע ודאי מעכב באכילתו כדקיימא לן [ו]הביא כפרתו אוכל בקדשים ואילו בכל הני ארבע תגלחיות אמאי לא תני ליה אשם: **הא מני ר' שמעון היא דאמר מייתי ומתני.** כדאמרי' בפרק בתרא דמסכת מנחות (דף קה.) רבי שמעון אומר למחרת מביא אשמו ולוגו עמו ואומר אם מצורע הוא זה אשמו וזה לוגו ואם לאו אשם זה יהא שלמי נדבה ואותו אשם טעון שחיטה בצפון ומתן בהונות הכא נמי מייתי אשם מצורע ומתני: **תגלחת ב' ושלישית לצפרים חיות אינו צריך.** להביא שכבר הביא בתגלחת ראשונה: מאי אית לך למימר דמיבעיא ליה לאיתויי דילמא מוחלט הוא ולא טמא ותגלחת ראשונה עלתה לו לימי חלוטו ותגלחת שניה זו היא של ימי ספרו וצריך להביא קרבן מצורע להכי הוא דאמר דלייתי חטאת העוף [ג]בתגלחת שניה ובתגלחת שלישית חדא לספק חלוטו וחדא לספק טומאה דנזירות דבתגלחת שניה איכא למימר שמא מוחלט הוא וחטאת העוף עולה לימי ספרו. וא"ת והא בחטאת בהמה הוא דמיחייב ולא בחטאת העוף אי לאו דליהוי עני [ד]לפי שאין חטאת בהמה באה על הספק [ה]לפי שאינה נאכלת מספק והויא לה כחטאת שנתכפרו בעליה ומיתסר לאיתויי לפי שאין מביאין קדשים לבית הפסול תקון [ו]רבנן שיהא כותב כל נכסיו לאחרים והוי עני ומביא חטאת העוף הבאה על הספק כדאמר בפ' מי שאמר הריני נזיר (לעיל דף כט.) אע"פ שאינה נאכלת וה"נ תני עלה בתוספתא (פ"ו ה"א) בברייתא [ז]ומפרשינן לה נמי הכי בפרק בתרא דמסכת נדה (דף ע.) גבי שני מצורעים שנתערבו קרבנותיהם וכו' ואי אמרת דמוחלט וטמא הוא ושתי תגלחיות הראשונות עולות לו לתגלחת חלוטו וימי ספרו הילכך בתגלחת שניה מיבעי ליה לאיתויי חטאת העוף במקום חטאת בהמה שהיה מחוייב להביא ואידך חטאת העוף דקמייתי בתגלחת שלישית תיהוי לספק טומאה ועולת בהמה שבזו ושבזו תיהוי נדבה ואיכא נמי למימר דדילמא לאו מצורע הוה אלא נזיר טמא ותגלחת ראשונה עלתה לו לתגלחת טומאה דנזיר ותגלחת שניה לתגלחת טהרה לכך מביא עולת בהמה דהויא חובתו והחטאת בספק ובתגלחת רביעית מביא קרבן טהרה [ח]חטאת דבהמה ועולה ושלמים ומתני: ואם

ה"ג **תגלחת** ראשונה **מביא צפרים.** לספק מוחלט אחת שחוטה ואחת משולחת וחטאת העוף לספק נזיר טמא ועולת בהמה לספק נזיר טהור ועולת העוף דלא אייתי כדין נזיר טמא ק"ל[1] ושמא מספק לא הצריכוהו וכן צריך לומר דשלמים דנזיר טהור לא הצריכוהו שלא הצריכו לספק נזיר טהור רק קרבן להתירו בתגלחת וכדאמרי' גילח על א' משלשתן יצא: ה"ג שניה מביא חטאת העוף לאו משום דנזירות טומאה[2] יעלה לו למנין שבעה וביום השמיני יתחיל למנות דבנזיר טמא ליכא לספוקי בתגלחת שניה אלא משום ספק מוחלט ואף עולת בהמה שמא[3] לא היה מוחלט כי אם נזיר טמא: שלישית מביא חטאת העוף. דאולי היה טמא ותגלחת של מוחלט לא יעלה לתגלחת לא לנזיר טהור ולא לנזיר טמא כדפרישית[4] בסמוך: ועולת בהמה. דשמא מוחלט הוא אך לא טמא: **רביעית.** דליכא לספוקי לא במוחלט עוד ולא בטמא עוד מביא קרבן טהרה משלם: **אמרת.** כמו אמר מר תגלחת ראשונה מביא צפורין וחטאת העוף ועולת בהמה ממה נפשך אי ודאי מצורע הוא ולא טמא הוא הצפורין לחובתו וחטאת העוף ספק אזלא לקבורה ועולה הוי נדבה: ולגלחו בסוף שבעה. דהיינו תוך שלשים לא אפשר דדילמא לאו מוחלט הוא ורחמנא אמר תער לא יעבור כו': **והא** בעי אשם ר' שמעון היא דאמר מייתי ומתנה. דאמר בפרק התערובות (זבחים דף עו.) ובפרק בתרא דנדה (דף ע.) דאשם נמי מתנה בשלמים אף כי ממעט זמן אכילתן אי לאו מצורע הוא ובודאי טמא הוא חטאת העוף חובתו לפרים אבראי ולא הוו חולין בעזרה ועולת בהמה הוי נדבה ואי לאו מצורע הוא ולא טמא הוא צפרים אבראי קא מתעבדי וחטאת העוף לקבורה אזלא ועולת בהמה היא חובתו: **תגלחת** שניה ושלישית לצפורים חיים[5] בשביל מוחלט לא צריך דהא עביד מאי איכא למימר דילמא ודאי מוחלט היה חדא לספק [ספרו] וחדא לספק טומאתו תגלחת רביעית מביא קרבן טהרה ומתנה: [ז]**ספק** טמא ומוחלט ודאי אוכל בקדשים לאחר שמנה ימים. כלומר ביום השמיני ולאחר לאו דוקא שיום ראשון לנזירותו מגלח לחלוטו וישב מחוץ לאהלו שבעת ימים וביום [השביעי] יגלח וביום השמיני יביא קרבנות מצורע ובו ביום מותר לאכול בקדשים ועתה אם היה טמא ודאי יספור ז' ויזה שלישי וז' ויגלח בז' אבל עתה שהוא ספק דילמא לאו טמא הוא אלא טהור מוחלט ולכך לגלחו בתוך שלשים אי אפשר דילמא לאו טמא הוא ורחמנא אמר תער לא יעבור על ראשו עד מלאת ולכך ימנה שלשים ויום שמיני עולה לו וביום שלשים ואחד יגלח כדין כל נזיר שמגלח יום שלשים ואחד כדאמר בפ' קמא (לעיל דף ה:) הרי ביום שלשים[6] יגלח תגלחת שלישית דשמא[7] נזיר טמא הוא והימים הראשונים יפלו וצריך למנות שלשים יום עוד וביום שלשים ואחד יגלח תגלחת נזיר טהור והיינו דקאמר ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ששים ושבעה ימים דהיינו [יום] ס"ח זה הכלל אי אפשר לעשות דין נזירות טומאה ולא נזירות טהרה עד תום ימי חלוטו ואינו קרוי מחוסר כפורים ליאסר בקדשים אלא בשביל מוחלט שטומאתו מגופו: **מוחלט** ספק טמא[8] ודאי אוכל בקדשים אחר שלשים ושבעה ימים ושותה יין ומיטמא למתים לאחר שבעים וארבעה ימים. מאחר שאינו ודאי מוחלט לא יגלח שום תגלחת כי אם לסוף ז' אחר הזאה שלישי וז' ומגלח בשביעי ובשמיני מביא קרבן חטאת העוף [ח]ונזירות[9] טומאה ואי אפשר לגלח שנית עד שלשים דשמא אינו מוחלט והשמיני יעלה למנין שלשים וביום שלשים ואחד[10] יגלח [טמא][11] מוחלט הוא והוו להו הנך שני תגלחיות לחלוטו והיינו דקאמר אוכל קדשים לאחר שלשים וז' דהיינו יום ל"ח וסוף שבעה ימים יגלח שלישית כדין נזיר טמא ויום ל"ח יעלה לו למנין ז' וביום השמיני יתחיל למנות נזירות טהרה[12] [ט](לישנא אחרינא) וביום שלשים ואחד יגלח תגלחת נזיר ליטהר והיינו דקאמר ושותה יין ומיטמא לאחר ע"ד דהיינו יום ע"ה: **טמא** ודאי מוחלט[13] ודאי אוכל בקדשים לאחר ח' ימים ושותה יין ומיטמא למתים לאחר ארבעים וארבעה ימים. דמאחר שהוא מוחלט ודאי יום תחילת נזירותו יגלח וביום שבעה יגלח[14] וביום שמיני יביא קרבנות מצורע ובו ביום יהא מותר לאכול בקדשים והאי לאחר ח' לאו דוקא אלא ח' עצמו ובשביל שהוא טמא יספור [י]ז' על יום שמיני של חלוטו וביום הז' יגלח וביום השמיני יביא קרבנות טומאה ויתחיל למנות נזירות טהרה שלשים [כ]על יום שמיני וביום שלשים ואחד יגלח ויביא קרבנות טהרה והיינו דקאמר ושותה יין ומיטמא למתים לאחר מ"ד ימים דהיינו יום מ"ה:

נזיר

עין משפט נר מצוה

יט א ב מיי' פ"ו מהל' נזירות הל"ח:
כ ג מיי' שם הל"ב ד ה ו ז ח ועי"ש בכ"מ:

הגהות התוספות

1. ר"ת קשיא לן. 2. נ"ל לאו משום נזיר טמא. וכ"ה בס"י. ומתיבת יעלה עד יתחיל למנות, נמחק. 3. נ"ל יביא דשמא. 4. נ"ל כדמפרש. 5. נ"ל חיות. 6. נ"ל שלשים ושמנה. 7. נ"ל ושמא. 8. נ"ל וטמא. 9. נ"ל לנזירות טומאה. 10. תיבת ואחד נמחק. 11. נ"ל ושמא. 12. נ"ל נזירות טהרה שלשים ואחד. 13. נ"ל ומוחלט. 14. נ"ל יגלח תגלחת שניה.

פי' הרא"ש

אמרת. כמו אמר מר: ר"ש היא דאמר בפ' התערובת ובפ' בתרא דנדה דמייתי אשם ומתני ומתני בשלמים ולא חייש על מה שממעט זמן אכילתו ומביא קדשים לבית הפסול: הויא חדא לספק ספרו וחדא לספק טומאתו. פי' חטאת העוף על תגלחת שניה הוי לספק סוף ימי ספרו ושל תגלחת שלישית הוי לספק ימי טומאתו.

מסורת הש"ס

א) לעיל ט. תוספתא פ"ו, ב) נ"י א"מ סוף, ג) זבחים ע. מנחות קה. נדה ע., ד) [ויקרא יד], ה) נ"י א"מ בסוף [וכ"ה בכ"י], ו) [נגעים פי"ד מ"ג], ז) שייך לע"ב, ח) נ"י א"מ בנזיר טמא, ט) נ"י א"מ שלשים יום, י) נ"י א"מ ח' עם יום שמיני, כ) נ"י א"מ יום עם יום שמיני.

תורה אור השלם

1. כָּל יְמֵי נֶדֶר נִזְרוֹ תַּעַר לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ עַד מְלֹאת הַיָּמִם אֲשֶׁר יַזִּיר לַייָ קָדֹשׁ יִהְיֶה גַּדֵּל פֶּרַע שְׂעַר רֹאשׁוֹ: במדבר ו ה

נוסחת הריב"ן

א) דקרבן טומאה בנזירות הוי בספק כו' הוא ולא אפשר להקריבה ועולה דקמייתי קרבה נדבה: ב) בכ"י איתא בכ"ל ואי לאו מצורע ודאי הוא אלא טמא מת הוא הילכך האי חטאת העוף דקמייתי זו היא חובתו ולאשם ולעולת העוף לא חיישינן אי לא מייתי להו כיון דלא מעכבי והאי דקמייתי צפרים נמי לא חיישינן דאבראי קא מתעבד': ועולת בהמה דקמייתי הויא חובתו כ"ה ואי לאו מצורע ודאי הוא כו': ג) (בתגלחת שניה כו' לימי ספרו) ליתא בכ"י: ד) כיון דאבראי הוי חטאת העוף הוא דמייתי לפי שאין כו': ה) מפני שאינה כו' דהויא לה כו': ו) תקון ליה רבנן כו' על הספק אע"פ שאינה והאמר ליתא: ז) ומפרש לה בפרק בתרא: ח) תשלם חטאת כו' ומתנה אם ודאי נזיר הוא עכשיו והיה מוחלט וטמא עולה לראשונה שכולן תגלחיות הן עולת נדבה וזו חובה ושאר קרבנותיו ואם:

גליון הש"ס

גמ' וחטאת העוף כו' לקבורה. ע' סוף תמורה במתני':